

ΣΤΕ 418/2019 [ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΕΕΔΑ ΛΟΓΩ ΚΑΚΗΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ]

Περίληψη

- Η προσβληθείσα με την αίτηση ακυρώσεως πράξη εκδόθηκε από τη Δευτεροβάθμια Επιτροπή Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων του Εφετείου Αιγαίου, στην οποία συμμετείχε δικαστικός λειτουργός, όπως προκύπτει ευθέως από το σώμα της εν λόγω πράξης. Το εφετείο, παρ' ότι είχε τεθεί υπόψη του το εν λόγω πραγματικό, έκρινε ότι η πράξη αυτή είναι νόμιμη απορρίπτοντας λόγο ακυρώσεως περί πλημμελούς αιτιολογίας της και ακολούθως απέρριψε την αίτηση ακυρώσεως στην ουσία της. Με τα δεδομένα αυτά, το εφετείο, μολονότι δεν διατύπωσε σχετική ρητή σκέψη, έκρινε εμμέσως πλην σαφώς επί ζητήματος που εξετάζεται αυτεπαγγέλτως, όπως ήδη προαναφέρθηκε, καθ' όσον ανάγεται στη νομιμότητα της συγκρότησης συλλογικού οργάνου, από την άποψη της συνταγματικότητας των διατάξεων που προβλέπουν τη συγκρότηση αυτή, ότι η επίδικη πράξη νομίμως εκδόθηκε από την ανωτέρω Επιτροπή και συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα αντιθέσεως των διατάξεων που εφαρμόστηκαν σχετικά με τη συγκρότησή της προς τις διατάξεις του Συντάγματος. Περαιτέρω δε, το εφετείο παρέλειψε να ακυρώσει την προσβαλλόμενη πράξη για τον λόγο αυτό σε αντίθεση προς τα όσα κρίθηκαν με τις ΣΤΕ 3036-3037/2015. Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός του εκκαλούντος, με τον οποίο προβάλλεται ότι, ως προς το ζήτημα της μη νόμιμης συγκρότησης της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων, το δικάσαν έκρινε αντίθετα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, είναι παραδεκτός και βάσιμος. Συνεπώς, ο αντίστοιχος λόγος εφέσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι το εφετείο απέρριψε την ασκηθείσα αίτηση ακυρώσεως κατά παράβαση της υποχρέωσης αυτεπαγγέλτου ελέγχου νομιμότητας της συγκρότησης της Επιτροπής που εξέδωσε την προσβληθείσα πράξη χαρακτηρισμού, είναι βάσιμος και πρέπει, κατ' αποδοχήν του λόγου αυτού, να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση.

Όπως προκύπτει ευθέως από το σώμα της προσβαλλόμενης πράξης, κατά την κρίσιμη συνεδρίαση της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων Εφετείου Αιγαίου προήδρευσε, της εν λόγω Επιτροπής, δικαστικός λειτουργός (εφέτης) και συνεπώς το όργανο αυτό δεν συνεκροτήθη νομίμως, εφόσον συμμετείχε σ' αυτό δικαστικός λειτουργός κατά παράβαση των διατάξεων των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 89 του Συντάγματος. Για το λόγο αυτό που ερευνάται αυτεπαγγέλτως, ως ζήτημα αναγόμενο στη νομιμότητα της συγκρότησης συλλογικού οργάνου, από την άποψη της συνταγματικότητας των διατάξεων που προβλέπουν τη συγκρότηση αυτή, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη.

Πρόεδρος: *Ι. Μαντζουράνης*

Εισηγητής: Ζ. Θεοδωρικάκου

ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

2. Επειδή, με την έφεση αυτή ζητείται η εξαφάνιση της 2680/2015 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά. Με την εκκαλουμένη απόφαση απορρίφθηκε αίτηση ακυρώσεως του εκκαλούντος κατά της 102/09/2014 απόφασης της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων του Εφετείου Αιγαίου, με την οποία είχε απορριφθεί προσφυγή του ιδίου κατά της 259/2009 απόφασης της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων της Περιφέρειας Πρωτοδικείου Νάξου Ν. Κυκλάδων περί χαρακτηρισμού εκτάσεως, 5722 τ.μ., φερόμενης ιδιοκτησίας του, στο Κουφονήσι Κυκλάδων. Με την τελευταία αυτή απόφαση είχαν απορριφθεί αντιρρήσεις του εκκαλούντος κατά της 3227/2007 πράξης του Διευθυντή Δασών Ν. Κυκλάδων περί χαρακτηρισμού της εν λόγω εκτάσεως ως δασικής.

3. Επειδή, νομίμως χωρεί η συζήτηση της κρινόμενης αιτήσεως απολιπομένου του καθ' ου Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθ' όσον όπως προκύπτει από το με ημερομηνία 15.3.2017 αποδεικτικό επιδόσεως, που βρίσκεται στη δικογραφία, επιδόθηκαν νομοτύπως στον εν λόγω Υπουργό η κρινόμενη έφεση και η πράξη του Προέδρου του Ε΄ Τμήματος περί ορισμού δικασίμου και εισηγητή της υποθέσεως.

4. Επειδή, η κρινόμενη έφεση ασκείται, σε κάθε περίπτωση, εμπροθέσμως πριν την παρέλευση 60 ημερών από τη δημοσίευση της εκκαλουμένης απόφασης.

5. Επειδή, από την εκκαλουμένη απόφαση και τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Με την από 1.3.2007 αίτησή του ο εκκαλών ζήτησε τον χαρακτηρισμό έκτασης 5.722 τ.μ. στη θέση «Κάβος» της νήσου Κουφονησίου. Συνετάγη η από 10.7.2007 έκθεση αυτοψίας του υπαλλήλου του Δασονομείου Νάξου Γ. Σ., σύμφωνα με την οποία η έκταση, όπως εμφανίζεται κατά τον χρόνο της αυτοψίας, δεν είναι δασική, μη εμπίπτουσα στις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1-5 του ν. 998/1979, όπως αντικαταστάθηκε με το ν. 3208/07. Στην εν λόγω έκθεση αναφέρεται επίσης ότι η σημερινή μορφή της έκτασης είναι ακαλλιέργητη, περιφραγμένη με συρματοπλέγμα, καλυπτόμενη με χορτολιβαδική βλάστηση και μεμονωμένα άτομα δασικής βλάστησης που θα πρέπει να προστατευθούν, κατά την εκτίμηση δε του διενεργήσαντος την αυτοψία, πρόκειται για χορτολιβαδικής μορφής έκταση, με την επισήμανση όμως να γίνει ερμηνεία αεροφωτογραφιών για τυχόν καλλιέργειά της στο παρελθόν. Περαιτέρω, σύμφωνα με την εισήγηση-φωτοερμηνεία της δασολόγου Χ. Κ., από εξέταση ζευγών αεροφωτογραφιών ετών 1945, 1960, 1983, 1988 και 2001, η έκταση εμφανίζεται διαχρονικά ως δασικής μορφής, αποτελεί τμήμα ευρύτερης περιοχής ίδιας μορφής που καταλήγει νότια, ανατολικά και δυτικά σε βραχώδη ακτή, με μέσο

ποσοστό φυτοκάλυψης χαμηλής θαμνώδους δασικής βλάστησης μεγαλύτερο του 25%, χωρίς να αναγνωρίζονται επ' αυτής ούτε σήμερα ούτε κατά το παρελθόν, στοιχεία αγροτικής δραστηριότητας. Η έκταση, κατά την εν λόγω εισήγηση, είναι δασικής μορφής, με μέσο ποσοστό χαμηλής θαμνώδους δασικής βλάστησης (άρκευθο) μεγαλύτερο του 25% και έτσι εμπίπτει στις διατάξεις των παρ. 2, 3 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως αντικαταστάθηκαν με το ν. 3208/2003. Κατόπιν των ανωτέρω, με την 3227/14.9.2007 πράξη του Διευθυντή Δασών Ν. Κυκλάδων η έκταση χαρακτηρίστηκε ως δασικής μορφής, με φυτοκάλυψη από χαμηλή και θαμνώδη δασική βλάστηση (άρκευθο), σε μέσο ποσοστό μεγαλύτερο του 25%, κατά την έννοια των διατάξεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 3 του ν. 998/79, όπως αντικαταστάθηκαν με το ν. 3208/2003, χωρίς να αναγνωρίζονται επ' αυτής ικανά στοιχεία αγροτικής δραστηριότητας. Κατά της πράξης αυτής ο εκκαλών υπέβαλε αντιρρήσεις ενώπιον της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων Περιφέρειας Πρωτοδικείου Νάξου Ν. Κυκλάδων, η οποία με την 259/2009 απόφασή της απέρριψε αυτές, με την αιτιολογία ότι, κατόπιν ελέγχου των σχετικών αεροφωτογραφιών και ορθοφωτοχάρτη του 1996 προκύπτει ότι η εν λόγω έκταση είναι δασικής μορφής, με ποσοστό φυτοκάλυψης (άρκευθο) μεγαλύτερο του 25%, χωρίς να αναγνωρίζονται ούτε σήμερα ούτε στο παρελθόν στοιχεία αγροτικής δραστηριότητας. Κατά της απόφασης αυτής ο εκκαλών άσκησε προσφυγή ενώπιον της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων του Εφετείου Αιγαίου, η οποία συγκροτήθηκε με τη συμμετοχή, μεταξύ άλλων, δικαστικού λειτουργού ως προέδρου της, και εξέδωσε την 102/09/14 απορριπτική απόφασή της. Συγκεκριμένα, την 1η.4.2013 η εν λόγω Επιτροπή κάλεσε σε ακρόαση τον εκκαλούντα, που παρουσιάστηκε αυτοπροσώπως μαζί με τεχνικό σύμβουλο δασολόγο-περιβαλλοντολόγο και εξέθεσαν τους λόγους της προσφυγής με επιχειρήματα που αναφέρονται στην από Μαρτίου 2013 έκθεση φωτοερμηνείας που κατέθεσαν, έκανε δε δεκτό το αίτημα για νέα αυτοψία. Ακολούθως, διατυπώθηκε η από 16.10.2013 εισήγηση δασολόγου-μέλους της Επιτροπής, η οποία πραγματοποίησε νέα αυτοψία και έλεγχο των σχετικών αεροφωτογραφιών. Ειδικότερα, κατά την εν λόγω εισήγηση, από τη μελέτη των ορθοφωτοχαρτών παρελθόντων ετών, αεροφωτογραφιών ετών 1945, 1960 και 1983, πρόσφατου ορθοφωτοχάρτη έτους 1996 και δορυφορικών εικόνων, διαπιστώθηκε ότι η επίδικη έκταση αποτελεί τμήμα ευρύτερης έκτασης, αποκοπτόμενη με νοητά όρια, που καταλήγει σε ακτή και στα βόρεια σύνορά της έχει δρόμο. Δεν περιτοιχίζεται από περιμετρική ξερολιθιά. Κατά το έτος 1945 καλυπτόταν από δασική βλάστηση σε ποσοστό κάλυψης 10%, ενώ κατά τα έτη 1960 και 1983 το μέσο ποσοστό δασοκάλυψης έφθανε και πιθανόν ξεπερνούσε το 20%. Κατά την επιτόπια αυτοψία διαπιστώθηκε δασική βλάστηση αποτελούμενη από άρκευθο, σχίνο και ρείκι, σε ποσοστό μικρότερο του 15% και έδαφος ιδιαίτερα πετρώδες. Περαιτέρω, διαπιστώθηκε απώλεια ατόμων δασικής βλάστησης (άρκευθου τουλάχιστον), κατόπιν σύγκρισης αεροφωτογραφιών, δορυφορικής εικόνας και εικόνας κατά τη διενέργεια της αυτοψίας. Φωτογραφήθηκαν νεκρά άτομα δασικής βλάστησης πιθανώς άρκευθου εντός της έκτασης αλλά και στη διπλανή έκταση ίδιας μορφής. Η Επιτροπή

συνεδρίασε εκ νέου στις 4.11.2013 και λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερθείσα εισήγηση, καθώς και όλα όσα είχαν τεθεί υπόψιν της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής, έλαβε την ως άνω απόφασή της, σύμφωνα με την οποία η επίδικη έκταση είναι δασική, τόσο βάσει της διαχρονικής φωτοερμηνείας όσο και βάσει της νέας αυτοψίας, που διαπίστωσε δασική βλάστηση από άρκευθο, ρέικι και σχίνο, το οποίο εκτιμήθηκε από την Επιτροπή σε ποσοστό οπωσδήποτε μεγαλύτερο από 15%, συνυπολογίζοντας και τα προαναφερθέντα καχεκτικά ή ξερά άτομα δασικής βλάστησης. Αίτηση ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Δασικών Αμφισβητήσεων απορρίφθηκε από το Διοικητικό Εφετείο Πειραιά (μεταβατική έδρα Σύρου) με την εκκαλουμένη απόφαση. Συγκεκριμένα, το εφετείο αφού διαπίστωσε ότι η κρίση της προσβαλλόμενης πράξης ως προς τον δασικό χαρακτήρα της έκτασης βρίσκει νόμιμο έρεισμα στα στοιχεία του φακέλου και συνεπώς, παρίσταται νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, απέρριψε τον περί του αντιθέτου προβαλλόμενο λόγο και την ασκηθείσα αίτηση ακυρώσεως. Ήδη με την κρινόμενη έφεση ζητείται η εξαφάνιση της εν λόγω απόφασης.

6. Επειδή, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 58 του π.δ. 18/1989 (Α΄ 8), που είχε προστεθεί με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3900/2010 (Α΄ 213) και ίσχυε κατά τον χρόνο άσκησης της κρινόμενης έφεσης, αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 4446/2016 (Α΄ 240). Με την τελευταία, επαναλήφθηκε το ως άνω δεύτερο εδάφιο και προστέθηκε τρίτο εδάφιο, ως εξής: «Η έφεση επιτρέπεται μόνον όταν προβάλλεται από τον διάδικο, με συγκεκριμένους ισχυρισμούς, που περιέχονται στο σχετικό δικόγραφο, ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή ότι υπάρχει αντίθεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως προς τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου δικαστηρίου είτε προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου. Το अपαράδεκτο του προηγούμενου εδαφίου καλύπτεται, εάν μέχρι την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης περιέλθει εγγράφως σε γνώση του δικαστηρίου με πρωτοβουλία του διαδίκου, ακόμη και αν δεν γίνεται επίκλησή της στο εισαγωγικό δικόγραφο, απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου ανωτάτου δικαστηρίου είτε ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, που είναι αντίθετη προς την προσβαλλόμενη απόφαση». Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, ο εκκαλών βαρύνεται δικονομικώς με την υποχρέωση, επί ποινή ολικού ή μερικού απαραδέκτου της έφεσής του, να τεκμηριώσει με ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς, οι οποίοι περιέχονται στο εισαγωγικό δικόγραφο για καθέναν από τους προβαλλόμενους λόγους είτε ότι δεν υπάρχει νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας επί συγκεκριμένου νομικού ζητήματος, δηλαδή επί ζητήματος ερμηνείας διάταξης νόμου ή γενικής αρχής του ουσιαστικού ή δικονομικού δικαίου, η οποία είναι κρίσιμη για την επίλυση της ενώπιον του Δικαστηρίου αγόμενης διαφοράς, είτε ότι οι παραδοχές της εκκαλούμενης απόφασης επί συγκεκριμένου νομικού ζητήματος, η επίλυση του οποίου ήταν αναγκαία για τη διάγνωση της οικείας υπόθεσης, έρχονται σε αντίθεση προς παγιωμένη ή πάντως μη ανατραπείσα νομολογία, επί του αυτού νομικού ζητήματος και υπό τους αυτούς όρους αναγκαιότητας για τη διάγνωση των

σχετικών υποθέσεων, ενός τουλάχιστον εκ των τριών ανωτάτων δικαστηρίων (ΣτΕ, ΑΠ, ΕΛΣ) ή του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου ή προς ανέκκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου. Στην τελευταία περίπτωση, οι αποφάσεις, προς τις οποίες προβάλλεται αντίθεση της εκκαλουμένης, πρέπει να μνημονεύονται ειδικώς και το κριθέν με αυτές νομικό ζήτημα θα πρέπει να ήταν ουσιώδες για την επίλυση των ενώπιον των δικαστηρίων εκείνων διαφορών. Περαιτέρω, οι ισχυρισμοί αυτοί προβάλλονται παραδεκτώς μόνο με το εισαγωγικό της έφεσης δικόγραφο και όχι με δικόγραφο προσθέτων λόγων ή υπόμνημα (Ολομ. ΣτΕ 800/2015, 3995/2015, 91/2016). Εξ άλλου, η ανωτέρω ρύθμιση, εν όψει του περιεχομένου της και του σκοπού, στον οποίο αποβλέπει, δεν αντίκειται στο άρθρο 20 παρ. 1 ή σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη του Συντάγματος ούτε στο άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974 (Α΄ 256), (Ολομ. ΣτΕ 800/2015, ΣτΕ 1547/2012 7μ., 3995/2015, 91/2016, 850/2016, 2014/2016, 2566/2017, 684/2018 κ.ά., ΕΔΔΑ 2.6.2016, 18880/15, Π. κατά Ελλάδας).

7. Επειδή, μεταξύ άλλων, με την κρινόμενη έφεση προβάλλεται ότι η εκκαλουμένη απόφαση, σε αντίθεση προς τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και συγκεκριμένα στις αποφάσεις 3036-3037/2017 επταμ. του Ε΄ Τμήματος, δεν εξέτασε αυτεπαγγέλτως, όπως όφειλε, σύμφωνα και με το ανακριτικό σύστημα που διέπει τη διοικητική δίκη, το ζήτημα της νόμιμης συγκρότησης της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων Εφετείου Αιγαίου, που εξέδωσε την προσβληθείσα με την αίτηση ακυρώσεως πράξη, στην οποία (Επιτροπή) συμμετείχε δικαστικός λειτουργός, βάσει διατάξεως που κρίθηκε με την ανωτέρω νομολογία ως αντίθετη στο άρθρο 89 παρ. 1-3 του Συντάγματος.

8. Επειδή, όπως προκύπτει από τις 3036-3037/2015 αποφάσεις του Ε΄ Τμήματος, επταμελούς συνθέσεως, το Δικαστήριο, με αναφορά στην Ολομ. ΣτΕ 3503/2009, εξέτασε αυτεπαγγέλτως το ζήτημα της νομιμότητας συμμετοχής δικαστικού λειτουργού σε συλλογικό όργανο της Διοίκησης, κρίνοντας επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά απόφασης Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων με την οποία είχε προβληθεί λόγος περί μη νόμιμης σύνθεσης της Επιτροπής λόγω της μη νόμιμης συμμετοχής σε συνεδρίασή της αναπληρωματικού μέλους αυτής, που ήταν δικαστής. Με τις αποφάσεις αυτές κρίθηκε ότι οι επιτροπές του άρθρου 10 παρ. 3 του ν. 998/1979, δεν συνιστούν συμβούλια ή επιτροπές ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 89 παρ. 2 του Συντάγματος, δεδομένου ότι η αρμοδιότητά τους, όπως ορίζεται στη διάταξη αυτή του ν. 998/1979 και στο άρθρο 14 του ίδιου νόμου, δεν έχει ως αντικείμενο την άσκηση οικονομικού ή δημοσιονομικού ελέγχου ούτε συνάπτεται με θέματα οικονομικού ή δημοσιονομικού χαρακτήρα. Εξάλλου, οι επιτροπές αυτές δεν έχουν δικαιοδοτικό χαρακτήρα, διότι αποφαίνονται επί ενδικοφανών προσφυγών κατά διοικητικών πράξεων με βάση τη διαγραφόμενη στο νόμο διοικητική διαδικασία που δεν έχει στοιχεία, τα οποία

προσιδιάζουν σε εκτέλεση δικαιοδοτικού έργου και σε άσκηση αρμοδιότητας δικαιοδοτικού οργάνου, όπως η δημοσιότητα των συνεδριάσεων και η υποχρέωση εξασφάλισης της κατ' αντιμωλία συζήτησης. Με τα δεδομένα αυτά, κρίθηκε ότι η συγκρότηση των παραπάνω επιτροπών με τη συμμετοχή δικαστικού λειτουργού δεν είναι νόμιμη, ως αντίθετη προς τις παραπάνω συνταγματικές διατάξεις, και για το λόγο αυτό είναι παράνομες και ακυρωτέες οι αποφάσεις που εκδίδονται από αυτές.

9. Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από το ανωτέρω ιστορικό, η προσβληθείσα με την αίτηση ακυρώσεως πράξη εκδόθηκε από τη Δευτεροβάθμια Επιτροπή Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων του Εφετείου Αιγαίου, στην οποία συμμετείχε δικαστικός λειτουργός, όπως προκύπτει ευθέως από το σώμα της εν λόγω πράξης. Το εφετείο, παρ' ότι είχε τεθεί υπόψη του το εν λόγω πραγματικό, έκρινε ότι η πράξη αυτή είναι νόμιμη απορρίπτοντας λόγο ακυρώσεως περί πλημμελούς αιτιολογίας της και ακολούθως απέρριψε την αίτηση ακυρώσεως στην ουσία της. Με τα δεδομένα αυτά, το εφετείο, μολονότι δεν διατύπωσε σχετική ρητή σκέψη, έκρινε εμμέσως πλην σαφώς επί ζητήματος που εξετάζεται αυτεπαγγέλτως, όπως ήδη προαναφέρθηκε, καθ' όσον ανάγεται στη νομιμότητα της συγκρότησης συλλογικού οργάνου, από την άποψη της συνταγματικότητας των διατάξεων που προβλέπουν τη συγκρότηση αυτή, ότι η επίδικη πράξη νομίμως εκδόθηκε από την ανωτέρω Επιτροπή και συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα αντιθέσεως των διατάξεων που εφαρμόστηκαν σχετικά με τη συγκρότησή της προς τις διατάξεις του Συντάγματος. Περαιτέρω, δε, το εφετείο παρέλειψε να ακυρώσει την προσβαλλόμενη πράξη για τον λόγο αυτό σε αντίθεση προς τα όσα κρίθηκαν με τις ΣτΕ 3036-3037/2015. Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός του εκκαλούντος, με τον οποίο προβάλλεται ότι, ως προς το ζήτημα της μη νόμιμης συγκρότησης της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων, το δικάσαν έκρινε αντίθετα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, είναι παραδεκτός και βάσιμος. Συνεπώς, ο αντίστοιχος λόγος εφέσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι το εφετείο απέρριψε την ασκηθείσα αίτηση ακυρώσεως κατά παράβαση της υποχρέωσης αυτεπαγγέλτου ελέγχου νομιμότητας της συγκρότησης της Επιτροπής που εξέδωσε την προσβληθείσα πράξη χαρακτηρισμού, είναι βάσιμος και πρέπει, κατ' αποδοχήν του λόγου αυτού, να εξαφανισθεί η εκκαλουμένη απόφαση, η δε έρευνα των ισχυρισμών για το παραδεκτό και το βάσιμο των λοιπών λόγων εφέσεως παρέλκει ως αλυσιτελής.

10. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 64 του π.δ. 18/1989, μετά την εξαφάνιση της εκκαλουμένης το Δικαστήριο πρέπει να χωρήσει στην εξέταση της, παραδεκτώς ασκηθείσας αίτησης ακυρώσεως, για την οποία έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ειδικά έντυπα παραβόλου 3826397-3826399, σειράς Α').

11. Επειδή, στο άρθρο 14 του ν. 998/1979 (Α' 289), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, ορίζονται τα εξής: «1. Εάν δεν έχει καταρτισθεί εισέτι δασολόγιον, ο χαρακτηρισμός περιοχής τινός ή τμήματος της επιφανείας της γης ως δάσους ή δασικής εκτάσεως και ο καθορισμός των ορίων τούτων διά την εφαρμογήν των

διατάξεων του παρόντος νόμου, ως και ο προσδιορισμός της κατηγορίας εις ην ανήκει δάσος ή δασική έκτασις κατά τας εν άρθρ. 4 διακρίσεις, ενεργείται κατ' αίτησιν οιοδήποτε έχοντος έννομον συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως διά πράξεως του κατά τόπον αρμοδίου δασάρχου. 2. Η κατά την προηγουμένη παράγραφον πράξις δέον να είναι προσηκόντως ητιολογημένη Η πράξις αυτή κοινοποιείται εις τον υποβαλόντα την σχετικήν αίτησιν ιδιώτην ή νομικόν πρόσωπον ή δημοσίαν υπηρεσίαν, αποστέλλεται εις τον οικείον δήμον ή κοινότητα και εκτίθεται επί ένα μήνα μερίμνη του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητος εις το δημοτικόν ή κοινοτικόν κατάστημα. Ανακοίνωσις περί της συντάξεως της ως άνω πράξεως και της αποστολής αυτής εις τον οικείον δήμον ή κοινότητα, μετά περιλήψεως του περιεχομένου της δημοσιεύεται εις δύο τουλάχιστον τοπικάς εφημερίδας ή εις μίαν τοπικήν και μίαν εφημερίδα των Αθηνών ή της Θεσσαλονίκης. 3. Κατά της πράξεως του δασάρχου περί ης αι προηγούμεναι παράγραφοι, επιτρέπονται αντιρρήσεις του νομάρχου, ως και παντός έχοντος έννομον συμφέρον φυσικού ή νομικού προσώπου, εντός δύο μηνών από της κατά τα ανωτέρω προς αυτό κοινοποιήσεως, ή, εφ' όσον δεν συντρέχει περίπτωσις κοινοποιήσεως, από της τελευταίας των κατά την προηγουμένην παράγραφον δημοσιεύσεων, ενώπιον της κατά το άρθρ. 10 παρ. 3 επιτροπής του νομού, εις όν ευρίσκεται η υπό αμφισβήτησιν έκτασις ή το μεγαλύτερον τμήμα αυτής. Η επιτροπή, ως και η δευτεροβάθμιος τοιαύτη, λαμβάνουσα υπ' όψιν τον σχετικόν φάκελον και τας προτάσεις του ενδιαφερομένου ως άνω ιδιώτου, νομικού προσώπου ή δημοσίας υπηρεσίας, δυναμένη δε και να διενεργήση αυτοψίαν προς μόρφωσιν ασφαλεστέρας γνώμης περί της υφισταμένης εν τη περιοχή καταστάσεως, αποφαινεται ητιολογημένως εντός τριμήνου προθεσμίας από της υποβολής των αντιρρήσεων. 4. ...». Οι προαναφερθείσες διατάξεις θεσπίζουν ειδική ενδικοφανή διαδικασία για τον χαρακτηρισμό μιας έκτασης ως δασικής ή μη, με σκοπό την επίλυση του σχετικού ζητήματος κατά τρόπο δεσμευτικό τόσο για την Διοίκηση όσο και για τους ενδιαφερόμενους ιδιώτες. Οι σχετικές, εξάλλου, κρίσεις των οργάνων που ασκούν την αρμοδιότητά τους σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας αυτής πρέπει, ενόψει των συνεπειών του χαρακτηρισμού, να είναι προσηκόντως αιτιολογημένες από πλευράς, ιδίως, της μορφολογίας του εδάφους, του είδους, της σύνθεσης, της πυκνότητας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της βλάστησης, η αιτιολογία δε αυτή μπορεί να προκύπτει και από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου (βλ. ΣτΕ 5336/2012, πρβλ. ΣτΕ 4550/2011, 2639/2010, 481/2007 κ.ά.).

12. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξις είναι πλημμελώς αιτιολογημένη ως προς τον δασικό χαρακτήρα της επίδικης έκτασης, καθ' όσον υπάρχει αντίφαση μεταξύ αφενός των όσων διαπιστώθηκαν με τις από 1.3.2007 και 30.9.2013 εισηγήσεις-εκθέσεις αυτοψίας ως προς τη σημερινή μορφή της έκτασης, αφετέρου των κρίσεων της προσβαλλόμενης πράξεως καθώς και της απόφασης της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων, που αναφέρονται σε ποσοστά δασικής κάλυψης μεγαλύτερα του 15% και του 25%, αντίστοιχα. Συναφώς προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξις είναι πλημμελώς αιτιολογημένη ως προς

την κρίση της περί του μη αγροτικού χαρακτήρα της εν λόγω έκτασης.

13. Επειδή, όπως προκύπτει από το προεκτεθέν ιστορικό (σκ. 5), η προσβαλλόμενη απόφαση της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής για τον δασικό χαρακτήρα της επίδικης έκτασης στηρίχθηκε στη φωτοερμηνεία ζεύγους αεροφωτογραφιών παρελθόντων ετών (1945, 1960, 1983) και του ορθοφωτοχάρτη έτους 1996, με την οποία επιβεβαιώθηκαν τα συμπεράσματα τόσο της πράξης χαρακτηρισμού όσο και της απόφασης της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής για τον διαχρονικά δασικό χαρακτήρα της έκτασης, χωρίς ίχνη γεωργικής καλλιέργειας, η οποία εμπίπτει σε ευρύτερη έκταση ίδιας μορφής, με δασική βλάστηση αποτελούμενη από άρκευθο, ρείκι και σχίνο, σε ποσοστό που ξεπερνά κατά το παρελθόν κατά μέσο όρο το 20%, καθώς και στη σημερινή εικόνα της έκτασης, που κατά την κρίση της Επιτροπής, καλύπτεται από δασική βλάστηση σε ποσοστό οπωσδήποτε μεγαλύτερο από 15%, λαμβάνοντας υπόψη και τα νεκρά άτομα δασικής βλάστησης, που εμφανίζονται στις φωτογραφίες που συνοδεύουν την εισήγηση της δασολόγου-μέλους της. Εξάλλου, η Δευτεροβάθμια Επιτροπή κατέληξε στη σχετική κρίση της αφού έλαβε υπόψη της και την έκθεση φωτοερμηνείας ιδιώτη δασολόγου-μελετητή που κατέθεσε ο αιτών-εκκαλών, σύμφωνα με την οποία η επίδικη έκταση είναι χορτολιβαδικής μορφής του άρθρου 3 παρ. 6β του ν. 998/1979, με μεμονωμένα άτομα δασικής βλάστησης σε ποσοστό περίπου 8%. Με αυτά τα δεδομένα, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, είναι δε απορριπτέος ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως. Εξάλλου, οι περαιτέρω ισχυρισμοί, με τους οποίους αμφισβητείται η ορθότητα της ανέλεγκτης ακυρωτικής ουσιαστικής εκτίμησης και τεχνικής κρίσης των κατά νόμο αρμοδίων οργάνων της δασικής υπηρεσίας ως προς τον χαρακτηρισμό της επίδικης έκτασης ως δασικής ή μη είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι.

14. Επειδή, περαιτέρω, πρέπει ν' απορριφθεί ως ερειδόμενος επί εσφαλμένης πραγματικής βάσης ο επιμέρους ισχυρισμός του αιτούντος-εκκαλούντος, ότι, εν προκειμένω, δεν πραγματοποιήθηκε φωτοερμηνεία ζεύγους αλλά μεμονωμένων αεροφωτογραφιών και συνεπώς, δεν είναι αξιόπιστα τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε για τον δασικό ή μη χαρακτήρα της έκτασης, καθ' όσον, όπως αναφέρεται ρητά στο σώμα της προσβαλλόμενης πράξης, "πραγματοποιήθηκε έλεγχος των σχετικών ζευγών Α/Φ". Για τον ίδιο λόγο είναι απορριπτέος και ο ισχυρισμός του αιτούντος-εκκαλούντος περί του ότι δεν προσδιορίζεται από την προσβαλλόμενη πράξη η μορφή του εδάφους της επίδικης έκτασης, καθ' όσον στο σώμα της εν λόγω πράξης αναφέρεται ότι, όπως προκύπτει από την αυτοψία, "πρόκειται για έκταση άγονη με έδαφος πετρώδες στο σύνολό της". Εξάλλου, δεν έχουν καμία επιρροή στον δασικό ή μη χαρακτήρα της επίδικης έκτασης η μη αναφορά στην προσβαλλόμενη πράξη στην ύπαρξη δασοπονικών προϊόντων, το γεγονός ότι η εν λόγω έκταση συνορεύει με αγροτικό δρόμο και η εγγύτητα αυτής με παραλία, στοιχεία που, κατά τον αιτούντα-εκκαλούντα, έπρεπε να ληφθούν υπόψη από τη Διοίκηση. Πρέπει δε ν' απορριφθούν ως αβάσιμοι οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι ισχυρισμοί του.

15. Επειδή, ωστόσο, όπως προκύπτει ευθέως από το σώμα της προσβαλλόμενης πράξης, κατά την κρίσιμη συνεδρίαση της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων Εφετείου Αιγαίου προήδρευσε της εν λόγω Επιτροπής δικαστικός λειτουργός (εφέτης) και, συνεπώς, σύμφωνα με τα όσα προαναφέρθηκαν (σκ. 8-9), το όργανο αυτό δεν συνεκροτήθη νομίμως, εφόσον συμμετείχε σ' αυτό δικαστικός λειτουργός κατά παράβαση των διατάξεων των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 89 του Συντάγματος. Για το λόγο αυτό που ερευνάται αυτεπαγγέλτως, ως ζήτημα αναγόμενο στη νομιμότητα της συγκρότησης συλλογικού οργάνου, από την άποψη της συνταγματικότητας των διατάξεων που προβλέπουν τη συγκρότηση αυτή, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη (βλ. ΣτΕ 3036-3037/2015 επταμ., ΣτΕ 1598/2017, πρβλ. Ολομ. ΣτΕ 3503/2009, 1990/1990, ΣτΕ 3718/2003 επταμ.).

16. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να αναπεμφθεί η υπόθεση στη Διοίκηση, προκειμένου να εξεταστεί η προσφυγή του αιτούντος-εκκαλούντος από την ήδη αρμόδια Τεχνική Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων, κατ' άρθρο 10 παρ. 1 και 4 ν. 998/1979, όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 24 ν. 4351/2015 (Α' 164) σύμφωνα με τις προηγούμενες σκέψεις (13-14).

17. Επειδή, το δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, κρίνει ότι πρέπει να συμψηφισθεί η δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων για τον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας.